

20.9.2021

SUPO 781/01.04.01.00/2021

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyyntö 15.9.2021

SUOJELUPOLIISIN LAUSUNTO SISÄISEN TURVALLISUUDEN SELONTEOSTA

Asia

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa sisäisen turvallisuuden selontekoon (VNS 4/2021 vp) liittyen.

LAUSUNTO

Suojelupoliisia on pyydetty keskittymään lausunnossaan erityisesti terrorismintorjuntaan. Suojelupoliisi lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Sisäisen turvallisuuden selonteon mukaan viranomaistoiminnassa on tunnistettu useita kehittämiskohteita, joihin vastaaminen vuoteen 2030 mennessä on tärkeää Suomen ja Suomessa olevien ihmisten turvallisuuden takaamiseksi. Yksi näistä kehittämiskohteista on turvata Suojelupoliisin uuden tiedustelupalveluroolin täysimääräisen saavuttamisen edellyttämien tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito. Suojelupoliisi pitää tätä tavoitetta erittäin tärkeänä kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Turvallisuusympäristön merkittävät ja nopeat muutokset sekä Suojelupoliisin kannalta keskeisen lainsäädännön uudistuminen ovat vaikuttaneet koko Suojelupoliisin toimintaan. Suojelupoliisi on kehittänyt määrätietoisesti ja strategiansa mukaisesti toimintaedellytyksiään, organisaatiotaan ja suorituskyykyään.

Terrorismintorjunnan toimintaympäristö

Pääasiallisen terrorismin uhkan Suomessa aiheuttavat äärioikeistolaista tai radikaali-islamistista ideologiaa kannattavat henkilöt ja pienryhmät. Terrorismin torjunnan kohdehenkilöiden määrä on pysynyt jonkin aikaa ennallaan. Heitä on noin 390. Kohdehenkilöillä on laajoja keskinäisiä verkostoja ja yhteyksiä ulkomaisiin terroristisiin toimijoihin. Merkittävä osa toiminnasta, kuten verkostoituminen, tapahtuu internetissä ja viestintäsovelluksissa.

Äärioikeistolainen terrorismi muodostaa edelleen uhkan kaikkialla länsimaissa. Viimeisin vakava isku tapahtui kesäkuussa Kanadassa, kun neljä ihmistä kuoli islamin vastaisessa väkivallanteossa. Myös Suomessa on saatu viitteitä äärioikeistolaisesta ideologiasta motivoituneiden tekojen valmistelusta parin viime vuoden aikana. Äärioikeistolaiset terrori-iskut ovat lyhyellä aikavälillä mahdollisia länsimaissa, eikä iskun mahdollisuutta Suomessa voida sulkea pois.

Merkittävimmät radikaali-islamistiset terroristijärjestöt ovat edelleen "Islamilainen valtio" (ISIL) ja al-Qaida, jotka muodostavat yhä

maailmanlaajuisen uhkan. On todennäköistä, että ne inspiroivat yksittäisiä toimijoita iskujen suorittamiseen myös Euroopassa.

Vaikka radikaali-islamistiset toimijat pitävät ääriliike Talibanin valtaannousua Afganistanissa voittona, tapahtumilla ei todennäköisesti ole suoria vaikutuksia Suomen turvallisuustilanteeseen lähitulevaisuudessa

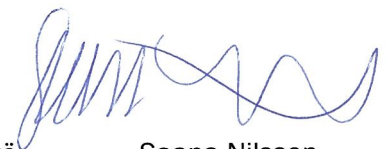
Suomessa radikaali-islamistinen terroristinen toiminta on pääosin tukitoimintaa, kuten rahoitusta sekä propagandan ja radikaalin ideologian levittämistä. Silti myös iskut ovat mahdollisia. Suomen radikaali-islamistiset verkostot ovat myös aiemmin värvänneet vierastaistelijoina konfliktialueille, ja Suomessa oleskelee aseellisten ryhmien toimintaan osallistuneita ja sitä edistäneitä henkilöitä. Syyriasta on palannut tämän vuoden aikana muutamia aikuisia ja lukuisia lapsia. Osa palaajista on verkostoitunut keskenään.

Ääriivasemmistolaisen terrorismin uhka Suomessa on matala. Suomesta on matkustanut muutamia vapaaehtoisia Syyrian ja Irakin konfliktialueelle liittyäkseen kurditaustaisiin aseellisiin järjestöihin. Heidän toimintansa suuntautuu pääasiassa Suomen ulkopuolelle.

Lainsäädännön kehittäminen

Hallitus on toukokuussa 2021 antanut eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen HE 89/2021 vp, jossa ehdotetaan yleisesti kriminalisoitavaksi se, että henkilö hoitaa terroristiryhmän terroristisen rikollisen toiminnan kannalta olennaista tehtävää. Olennaisen tehtävän hoitamisella tarkoitettaisiin muun muassa terroristiryhmän toimintavalmiudesta huolehtimista, ryhmän aseellisten partiointi- tai vartiointitehtävien hoitamista sekä ryhmän toimintaan liittyvän ideologisen koulutuksen antamista. Lisäksi uutena terrorismirikoksena ehdotetaan rangaistavaksi säädettyä terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen, joka koskisi esimerkiksi värväytymistä terroristiryhmään.

Suojelupoliisin näkemyksen mukaan hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten toteuttaminen on ensisijaisen tärkeää sen varmistamiseksi, että kansainvälistä rauhaa ja vakautta horjuttavaa terroristiryhmien väkivaltaista toimintaa aktiivisesti tukevat henkilöt voidaan saattaa rikosoikeudelliseen vastuuseen toiminnastaan. Muutokset lähentäisivät Suomen terrorismirikossääntelyä muiden Pohjoismaiden terrorismirikossääntelyyn. Ehdotetussa terroristiryhmän toimintaan osallistumisen kriminalisoinnissa on kyse sellaisesta terroristiryhmän aktiivisen jäsenyyden rangaistavaksi säätämisestä, jonka tarvetta Suojelupoliisi on pitänyt esillä useiden vuosien ajan.

Suojelupoliisin yhteiskuntasuhteiden päällikkö

Saana Nilsson